

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om deltagande i sparbankers och hypoteksföreningars möten och stämmor på distans

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om deltagande i sparbankers och hypoteksföreningars möten och stämmor på distans (RP 67/2022 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Jonna Kuparinen, finansministeriet
- lagstiftningsråd Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet
- vice verkställande direktör Mikko Huopio, Finlands Hypoteksförening
- juristchef Jesse Collin, Börsstiftelsen i Finland
- ledande expert Ville Kajala, Centralhandelskammaren.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finansinspektionen
- Finanssiala ry
- Finlands Aktiesparare rf
- professor Veikko Vahtera
- professor Seppo Villa.

Inget yttrande av

- Directors' Institute Finland - Hallitusammattilaiset ry
- Delegationen för noterade företag
- Finlands Fastighetsförbund rf
- Företagarna i Finland rf
- Stiftelser och fonder rf
- WWF Finland.

Betänkande EkUB 13/2022 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att sparbankslagen och lagen om hypoteksföreningar ändras. Till lagarna fogas bestämmelser som möjliggör deltagande i möten och stämmor på distans och ordnande av dem via distansförbindelse. Propositionen hänför sig till regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering, där målet är att stärka och stödja digitaliseringen, försökskulturen, en hållbar utveckling och civilsamhällets möjligheter att påverka.

Styrelsen för en sparbank eller en hypoteksförening ska kunna besluta att det är möjligt att delta i ett möte eller en stämma antingen på plats eller genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel. Styrelsen kan också besluta att ett möte eller en stämma ska hållas helt utan mötesplats, och då deltar deltagarna enbart genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel. Sparbankens principaler och medlemmarna i en hypoteksförening föreslås kunna utöva sina rättigheter fullt ut under mötet eller stämman, och deltagarna ska alltid kunna utöva sin yttranderätt åtminstone muntligt.

Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att göra mötespraxisen för sparbanker och hypoteksföreningar flexiblare och att förbättra principalernas och medlemmarnas möjligheter att delta i möten och stämmor. Genom bestämmelserna tryggas också en jämlik konkurrensmiljö för kreditinstitut. Bestämmelserna ska dessutom på allmänt plan bidra till smidigare mötespraxis för deltagande via distansförbindelse. Bestämmelserna möjliggör beredskap för situationer där en störning i datakommunikationen eller i ett tekniskt hjälpmedel kan inverka på beslutsfattandet på mötet eller stämman eller på beslutens giltighet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2022, när den temporära lag som gäller ordnande av sammanslutningars möten och stämmor med hjälp av en distansförbindelse upphör att gälla.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen innehåller ändringar i två lagar (sparbankslagen 1502/2001 och lagen om hypoteksföreningar 936/1978). Det föreslås att det till bägge lagarna fogas bestämmelser med stöd av vilka det är möjligt att delta i möten respektive stämmor med hjälp av datakommunikationsförbindelse eller något annat tekniskt hjälpmedel samt vissa andra bestämmelser som underlättar deltagande på distans.

Ekonomiutskottet tillstyrker propositionen med smärre ändringar, på det sätt som anges närmare i detaljmotiveringen.

Syftet med den föreslagna lagstiftningen är att underlätta tillhandahållandet av distansdeltagande i sparbanker och hypoteksföreningar samt att öka de alternativ som samfunden har till sitt förfo- gande genom att tillåta hybridmöten och möten som hålls helt utan mötesplats. I regleringen in- går också en bestämmelse om möjligheter till ytterligare deltagande per post eller med hjälp av telekommunikationsförbindelse och tekniskt hjälpmedel före eller under mötet. Det föreslås att styrelsen ska besluta om tillhandahållande av en sådan metod för deltagande. Styrelsen ska i dessa fall ha möjlighet att begränsa deltagarnas rättigheter.

Betänkande EkUB 13/2022 rd

Största delen av kreditinstituten tillämpar antingen aktiebolagslagen (624/2006 eller lagen om andelslag (421/2013), varvid de omfattas av den reglering som föreslås i regeringens proposition RP 47/2022 rd. På grund av de jämlika konkurrensutsättningarna i fråga om sammanslutningsformer är det viktigt att också sparbankslagen och lagen om hypoteksföreningar ändras. Ekonomiutskottet har tagit ställning till motsvarande ändringar i associationslagstiftningen i sitt betänkande EkUB 12/2022 rd — RP 47/2022 rd. Ekonomiutskottet hänvisar till de avvägningar som gjorts i det ovan nämnda betänkandet och lägger i detaljmotiveringen fram vissa ändringar som kan beskrivas som ändringar av teknisk natur i den föreslagna regleringen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av sparbankslagen

44 a §. I lagen om ändring av lagen om sparbanker föreslås det att en ny 44 a § fogas till lagen om sparbanker. Ekonomiutskottet understöder den föreslagna regleringen, med betoning på att rätten att delta i ett fortsatt möte enligt denna bestämmelse gäller alla som skulle ha fått delta i ett avbrutet möte, även om de anlänt till platsen under mötets gång. Det avbrott som avses i bestämmelsen och fortsättandet av mötet avviker från det sedvanliga fortsatta mötet endast så att mötesordföranden på vissa villkor kan avbryta mötet och besluta om tidpunkten och platsen för fortsättandet utan mötets beslut. Om en teknisk funktionsstörning kräver att ett möte avbryts och ett fortsatt möte sammankallas, ska mötet enligt den föreslagna regleringen fortsättas inom tio vardagar från det att det ursprungliga mötet inleddes. Ekonomiutskottet konstaterar att tio vardagar är en relativt kort tidsfrist för att ordna ett fortsatt möte och föreslår att tidsfristen ska vara fyra veckor, i överensstämmelse med associationslagstiftningen RP 47/2022 rd.

Övergångsbestämmelsen. Ekonomiutskottet påpekar att ordnandet av sparbankernas principalmöten och utnyttjandet av de möjligheter till distansmöten som den nya lagstiftningen medför underlättas av att det till lagförslag 1 fogas en övergångsbestämmelse som motsvarar de så kallade temporära lagarna, enligt vilken den nya regleringen tillämpas på ett sådant möte till vilket kallelsen har sänts i enlighet med denna lagstiftning och som hålls medan denna lag är i kraft.

2. Lagen om ändring av lagen om hypoteksföreningar

12 §. Om en teknisk funktionsstörning kräver att en föreningsstämma avbryts och en fortsatt stämma sammankallas, ska stämman enligt den föreslagna regleringen fortsättas inom tio vardagar från det att den ursprungliga stämman inleddes. Ekonomiutskottet konstaterar att tio vardagar är en relativt kort tidsfrist för att ordna en fortsatt stämma och föreslår att den tidsfrist som avses i 5 mom. ska vara fyra veckor, i överensstämmelse med associationslagstiftningen RP 47/2022 rd. Ekonomiutskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att det i detaljmotiveringen till 12 § 2 mom. i propositionen konstateras att om hypoteksföreningen inte inom utsatt tid får en anmälan om utövande av rösträtten, kan medlemmen inte utöva sin rösträtt vid hybridstämman. Bestämmelsen påverkar dock inte medlemmens rätt att fullt ut utöva andra rättigheter vid hybridstämman, såsom rätten att delta i stämman eller rätten att ställa frågor och yttra sig. Enligt 5 mom. betraktas en sådan medlem också som deltagare i stämman. Ekonomiutskottet betonar att det fak-

Betänkande EkUB 13/2022 rd

tum att en sådan ledamot betraktas som deltagare i stämman inte påverkar hans eller hennes eventuella talerätt i anslutning till mötets beslut.

Övergångsbestämmelsen. Ekonomiutskottet påpekar att ordnandet av hypoteksföreningarnas stämmor och utnyttjandet av de möjligheter till distansmöten som den nya lagstiftningen medför underlättas av att det till lagförslag 2 fogas en övergångsbestämmelse som motsvarar de så kallade temporära lagarna, enligt vilken den nya regleringen tillämpas på en sådan stämma till vilken kallelsen har sänts i enlighet med denna lagstiftning och som hålls medan denna lag är i kraft.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 67/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sparbankslagen (1502/2001) 15 § 1 mom. 6 punkten, 44 § och 48 § 2 mom. samt fogas till lagen nya 44 a och 44 b § samt till 45 § ett nytt 4 mom. som följer:

15 §

En grundfondsandelsägare har rätt

6) att tillsammans med andra grundfondsandelsägare få principalmötet sammankallat enligt 44 b § 1 mom. eller att få ett ärende upptaget till behandling vid mötet enligt 44 b § 2 mom., om de innehar minst en tiondel av samtliga grundfondsandelar,

Betänkande EkUB 13/2022 rd

44 §

Sparbankens principaler ska inom sig för ett år i sänder utse en ordförande och minst en vice ordförande. Principalerna ska minst en gång varje år sammanträda till ordinarie möte inom sparbankens verksamhetsområde, om inte något annat bestäms i bankens stadgar.

Styrelsen kan besluta att deltagande i ett principalmöte som avses i 1 mom. också får ske så att sparbankens principal fullt ut utövar sina rättigheter genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel under mötet, om inte ordnandet av ett sådant möte begränsas eller förbjuds i bankens stadgar.

Styrelsen kan även besluta att principalmötet ordnas utan mötesplats på så sätt att principalerna under mötet utövar sin beslutanderätt fullt ut genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel. En förutsättning är att ordnandet av ett sådant möte inte begränsas eller förbjuds i bankens stadgar.

Styrelsen kan besluta att deltagande i ett principalmöte som avses i 1—3 mom. dessutom får ske per post eller genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel före eller under principalmötet, om inte tillhandahållande av en sådan metod för deltagande begränsas eller förbjuds i bankens stadgar. Styrelsen kan besluta att endast en del av principalernas rättigheter kan utövas på det sätt som avses i detta moment och att rätten kan utövas endast på det sätt som styrelsen beslutar, om inte något annat bestäms i bankens stadgar.

En ytterligare förutsättning för att ett möte som avses i 2 och 3 mom. och en metod för deltagande som avses i 4 mom. ska kunna ordnas är att rätten att delta, mötets beslutförhet och riktigheten av rösträkningen kan kontrolleras på ett sätt som kan jämföras med förfarandena vid ett principalmöte som avses i 1 mom. Endast de som har utövat sin rösträtt före mötet eller som kan utöva sin rösträtt under mötet betraktas som deltagare i mötet. Beslutsförslag som eventuellt är föremål för förhandsröstning ska utan ändringar läggas fram för beslut på principalmötet.

44 a §

Kallelse till principalmötet ska sändas tidigast fyra veckor och, om inte längre tid fastställs i stadgarna, senast en vecka före mötet. Möteskallelsen ska innehålla uppgift om möjligheten att delta i mötet på ett i 44 § 2—4 mom. avsett sätt, om villkoren för användningen av dessa sätt, om det tekniska genomförandet av deltagandet, om eventuella begränsningar enligt 44 § 4 mom. i principalernas yttranderätt och om vilket förfarande som ska iakttas.

Om beslutsfattandet i en fråga som ska behandlas vid principalmötet hänskjuts till fortsatt möte, ska en särskild kallelse till detta sändas om mötet hålls mer än fyra veckor senare. Om en förutsättning för ett besluts giltighet enligt stadgarna är att beslutet fattas vid två principalmöten, får kallelsen till det senare mötet inte sändas förrän det tidigare mötet har hållits. I kallelsen ska nämnas det beslut som fattades vid det tidigare mötet.

Om en funktionsstörning i den datakommunikation som avses i 44 § 2—4 mom. eller i något annat tekniskt hjälpmedel som använts för ordnandet av principalmötet kan inverka på giltigheten av mötets beslut och det finns anledning att anta att avhjälpande av störningen väsentligt fördröjer mötet, kan principalmötets ordförande besluta att mötet ska avbrytas och fortsätta vid ett fortsatt möte inom **fyra veckor** från mötets begynnelsepunkt enligt möteskallelsen. En förutsättning är att de principaler som vid tidpunkten för avbrytandet hade rätt att delta i mötet i god tid innan mötet fortsätter informeras om avbrytandet och den möjliga tidpunkten för ett fortsatt möte samt om den nya tekniska lösning som eventuellt behövs för deltagandet.

Betänkande EkUB 13/2022 rd

44 b §

Extra principalmöte ska hållas om principalernas ordförande eller vice ordförande eller bankens förvaltningsråd eller styrelse anser att det behövs eller om någon av bankens revisorer eller en tredjedel av principalerna eller ett sådant antal vid val av principaler röstberättigade insättare som motsvarar minst en tredjedel av antalet principaler eller grundfondsandelsägare som innehar minst en tiondel av samtliga grundfondsandelar, hos styrelsen skriftligen yrkar detta för behandlingen av ett uppgivet ärende. Kallelse till mötet ska sändas inom 14 dagar från det att insättarna eller grundfondsandelsägarna har framställt sitt yrkande. Om kallelse inte har sänts inom den angivna tiden ska regionförvaltningsverket på ansökan av en insättare eller grundfondsandelsägare ge sökanden rätt att sammankalla mötet på bankens bekostnad.

Insättare eller grundfondsandelsägare har rätt att få ett önskat ärende upptaget till behandling vid principalmötet, om ett skriftligt krav lämnas till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas in i kallelsen.

45 §

Om en principal med stöd av 44 § 4 mom. utövar sin yttranderätt på något annat sätt än muntligt under principalmötet, kan sådana frågor och andra anföranden sammanslås och redigeras på principalmötet innan de och svaret görs synliga för eller kan höras av dem som deltar i principalmötet. En förutsättning är att förfarandet behövs för att på ett skäligt sätt begränsa principalmötets längd, att förfarandet gör det lättare att följa mötet, att förfarandet bidrar till att säkerställa mötets gång och att förfarandet inte väsentligt ändrar innehållet i anförandena. Beslut om principerna för förfarandet ska fattas i början av principalmötet. De ursprungliga anföranden som hållits på något annat sätt än muntligt under mötet ska bevaras minst ett år efter principalmötet.

48 §

Förvaltningsrådet ska välja styrelsen och fastställa styrelsemedlemmarnas arvode, om inte något annat bestäms i stadgarna. I stadgarna kan också bestämmas att förvaltningsrådet anställer verkställande direktören och övriga till den högsta ledningen hörande personer samt beslutar om deras löneförmåner. Bestämmelser om förvaltningsrådets rätt att kräva sammankallande av principalmötet samt att sammankalla principalmötet finns i 44 b §. Förvaltningsrådet får inte ges andra uppgifter än de som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på ett sådant möte till vilket kallelsen har sänts i enlighet med denna lagstiftning och som hålls medan denna lag är i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om hypoteksföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hypoteksföreningar (936/1978) 12 § 2 mom. samt
fogas till 12 § nya 2–6 mom., varvid det ändrade 2 mom. blir 7 mom., till lagen en ny 12 a § och
till 15 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

12 §

Styrelsen kan besluta att deltagande i en hypoteksföreningsstämma som avses i 1 mom. också får ske så att en medlem fullt ut utövar sin beslutanderätt genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel under stämman, om inte något annat följer av en sådan anmälan om utövande av rösträtt som avses i 7 mom. och om inte ordnandet av en sådan stämma begränsas eller förbjuds i hypoteksföreningens stadgar.

Styrelsen kan också besluta att hypoteksföreningens stämma ordnas utan stämmoplats så att medlemmarna utövar sin beslutanderätt fullt ut och i realtid genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel under stämman, om inte något annat följer av en sådan anmälan om utövande av rösträtt som avses i 7 mom. och om inte ordnandet av en sådan stämma begränsas eller förbjuds i hypoteksföreningens stadgar.

Styrelsen kan besluta att deltagande i en hypoteksföreningsstämma som avses i 1—3 mom. dessutom får ske per post eller genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel före eller under hypoteksföreningsstämman, om inte tillhandahållande av en sådan metod för deltagande begränsas eller förbjuds i hypoteksföreningens stadgar. Styrelsen kan besluta att endast en del av medlemmarnas rättigheter kan utövas med den metod som avses i detta moment och att rätten kan utövas endast på det sätt som styrelsen beslutar, om inte något annat bestäms i hypoteksföreningens stadgar.

En ytterligare förutsättning för att en stämma som avses i 2 och 3 mom. och en metod för deltagande som avses i 4 mom. ska kunna ordnas är att rätten att delta och riktigheten av rösträkningen kan kontrolleras på ett sätt som kan jämföras med förfarandena vid en hypoteksföreningsstämma som avses i 1 mom. Som deltagare i stämman betraktas de som deltar i enlighet med 2 och 3 mom. samt de som har utövat sin rösträtt före stämman. Beslutsförslag som eventuellt är föremål för förhandsröstning ska utan ändringar läggas fram för beslut på hypoteksföreningsstämman.

Om en funktionsstörning i en hypoteksförenings i 2—4 mom. avsedda datakommunikation eller i något annat tekniskt hjälpmedel som använts för ordnandet av stämman kan inverka på giltigheten av stämmans beslut och det finns anledning att anta att avhjälpande av störningen väsentligt fördröjer stämman, kan hypoteksföreningsstämmans ordförande besluta att stämman ska avbrytas och fortsätta inom **fyra veckor** från den tidpunkt då stämman enligt stämmokallelsen inleddes. En förutsättning är att de medlemmar som vid tidpunkten för avbrytandet hade rätt att del-

Betänkande EkUB 13/2022 rd

ta i stämman i god tid innan stämman fortsätter informeras om avbrytandet och den möjliga tidpunkten för en fortsatt stämma samt om den nya tekniska lösning som eventuellt behövs för deltagandet.

I stadgarna kan det bestämmas att en medlem som önskar utöva sin rösträtt vid en stämma ska meddela hypoteksföreningen detta. Anmälan ska göras inom en tidsfrist på högst tre dygn före stämman.

12 a §

Om en medlem utövar sin yttranderätt med stöd av 12 § 4 mom. på något annat sätt än muntligt under hypoteksföreningsstämman, kan sådana frågor och andra anföranden sammanslås och redigeras på hypoteksföreningsstämman innan de och svaret görs synliga för eller kan höras av dem som deltar i hypoteksföreningsstämman. En förutsättning är att förfarandet behövs för att på ett skäligt sätt begränsa hypoteksföreningsstämmans längd, att förfarandet gör det lättare att följa stämman, att förfarandet bidrar till att säkerställa stämmans gång och att förfarandet inte väsentligt ändrar innehållet i anförandena. Beslut om principerna för förfarandet ska fattas i början av stämman eller i hypoteksföreningens stadgar. De ursprungliga anföranden som hållits på något annat sätt än muntligt under stämman ska bevaras minst ett år efter hypoteksföreningsstämman.

15 §

Kallelsen ska innehålla uppgift om möjligheten att delta i stämman på ett i 12 § 2—4 mom. avsett sätt, om villkoren för användningen av dessa sätt, om det tekniska genomförandet av deltagandet, om eventuella begränsningar enligt 12 § 4 mom. i medlemmarnas yttranderätt och om vilket förfarande som ska iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på en sådan stämma till vilket kallelsen har sänts i enlighet med denna lagstiftning och som hålls medan denna lag är i kraft.

Betänkande EkUB 13/2022 rd

Helsingfors 9.6.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml

vice ordförande Hanna Kosonen cent

medlem Atte Harjanne gröna

medlem Mari Holopainen gröna

medlem Hannu Hoskonen cent

medlem Raimo Piirainen sd

medlem Janne Sankelo saml

medlem Hussein al-Tae sd

medlem Veikko Vallin saf

medlem Tuula Väättäinen sd

medlem Johannes Yrttiaho vänst

ersättare Olli Immonen saf

ersättare Hilikka Kemppe cent.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.